

Minja Koskela vas

Kirjallinen kysymys toimista sosiaalisen median laihuutta ja syömishäiriökäyttäytymistä ihannoivia sisältöjä vastaan

Eduskunnan puhemiehelle

Sosiaalisen median sisällöillä voi olla merkittävä vaikutus nuoren minäkuvan muodostumisessa ja itsetunnon kehittämisessä. Sisällöt muokkaavat yleistä käsitystä siitä, mikä on normaalia ja hyväksyttävää ja mikä on tavoiteltavaa ja haluttavaa.

Viime aikoina huolta on herättänyt kiinalaisen ByteDance-yhtiön omistamalla erityisesti nuorten suosimalla Tiktok-alustalla yleistynyt laihuutta ihannoiva skinnytok-trendi. Skinnytok-videoille yhteistä on äärimmäisen laihuuden ihannointi ja syömishäiriökäyttäytymiseen kannustaminen. Skinnytok-aihetunnisteen alla jaetaan esimerkiksi keinoja, joilla voi pyrkiä selviämään päivästä mahdollisimman vähällä syömisellä. Trendiin kuuluvat myös haasteet pysytellä mahdollisimman pitkään, esimerkiksi kokonaisia vuorokausia, syömättä. Lisäksi tyypillisiä ovat vinkit nälän harhauttamiseksi esimerkiksi vaatteita sovittamalla syömisensä sijaan. Skinnytok-videoille tunnusomaista on myös epäterveellisen laihuuden esteettisyyden korostaminen ja romantisointi.

Vaikka Tiktok on kritiikin jälkeen ilmoittanut estäneensä sisällön hakemisen palvelussaan skinnytok-aihetunnisteella, ei ongelma ole kadonnut minnekään. Haitallisen sisällön luominen ja jakaminen sekä siihen törmääminen ja sen löytäminen alustalta on silti edelleen täysin mahdollista ja avointa.

Vastaavanlainen laihuuden ihannointi ei ole ilmiönä uusi, vaan tuttu esimerkiksi 2000-luvun alun blogikulttuurista, jolloin erilaisilla keskustelufoorumeilla jaettiin sisältöjä aihetunnisteilla, kuten thinspo ja proana. Silloinkin kyse oli samanlaisesta syömishäiriökäyttäytymiseen kannustavasta ja sitä normalisoivasta sisällöstä. Syömishäiriöt ovat vakavia sairauksia, joita ei voi selittää pelkästään sosiaalisella medialla, mutta sosiaalisella medialla on kuitenkin kiistaton roolinsa syömishäiriöihin sairastumisessa tai syömishäiriökäyttäytymisen syventymisessä.

Osoituksena visuaalisen median voimasta voidaan pitää esimerkiksi Fidžisaarilla tutkijoiden todentamaa syömishäiriöiden yleistymistä vuoden 1995 jälkeen, jolloin saarille vietiin televisio ja sen myötä hoikka kauneusihanne yleistyi. Representaatioiden ja laihuuden ihannoinnin voimaan on suhtauduttava vakavasti. Trendinomaisesti leviävä haitalliseen käyttäytymiseen kannustava materiaali on myrkyllistä kasvaville nuorille, jotka käyttävät paljon aikaa sosiaalisessa mediassa.

Kirjallinen kysymys KK 116/2026 vp

Asiaan puuttumiseksi hallituksen tulisi seurata Ranskan esimerkkiä eli kannella sosiaalisen median laihuutta ja syömishäiriökäyttäytymistä ihannoivista sisällöistä EU:lle. EU:n digipalvelusäädös edellyttää sosiaalisen median alustoja suojelemaan alaikäisiä. Ongelmallisen sisällön aiheuttamien haittojen ehkäisemiseksi sosiaalisen median alustoja on säänneltävä vielä aiempaa paremmin. Digijättien algoritmien toimintalogiikan pitäisi olla avoimempaa, alustojen haitallisimpia riippuvuutta aiheuttavia ominaisuuksia tulisi rajoittaa tai kokonaan kieltää ja viranomaisten resursseja ja osaamista tulisi vahvistaa haitallisen sisällön tunnistamiseen ja suitsemiseen. Hallituksen tulisi pohtia myös mahdollisia kansallisia keinoja asiaan puuttumiseksi.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Aikooko hallitus kannella Tiktokin haitallisista laihuussisällöistä Euroopan unionille,

mitä hallitus aikoo tehdä sosiaalisen median laihuussisältöjen haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi ja

mitä hallitus aikoo tehdä sosiaalisen median alustoja hallinnoivien digijättien paremman sääntelyn aikaansaamiseksi?

Helsingissä 27.3.2026

Minja Koskela vas